

The Effectiveness of Parental Efficacy on the Academic Engagement and Performance of Migrant Students with Specific Learning Disorders

Abdulqahir Hamed¹, Salar Faramarzi^{*2} , and Ahmad Abedi³

Abstract

The study aimed to investigate the effectiveness of parental efficacy training on the academic engagement and performance of Afghan immigrant students with specific learning disorders living in Isfahan. The research method was quasi-experimental, utilizing a pre-test-post-test design with a control group. For this purpose, 30 students with specific learning disorders and their parents in Isfahan, studying in elementary school during the 2023-2024 academic year, were selected using a purposive method based on the inclusion criteria. They were randomly assigned to two groups: an experimental group (15 participants) and a control group (15 participants). The instruments used included the Academic Engagement and Academic Performance Scale, and interventions related to parental efficacy training following Gordon's (2000) approach were implemented for the experimental group over two months in eight 90-minute sessions. A post-test was administered upon completion of the training program. Data were analyzed using analysis of covariance (ANCOVA). Results indicated a significant difference ($p < 0.01$) between the experimental and control groups in the variables of academic engagement and academic performance in the post-test phase. This suggests that parental efficacy training effectively improves students' academic engagement and academic performance supporting its inclusion in educational programs. The training program is recommended for therapists, educators, psychologists, and counselors.

Keywords: Parental Efficacy, Academic Engagement, Academic Performance, Scientific Learning Disorders.

Introduction

A specific learning disorder is a neurodevelopmental condition characterized by persistent difficulties in one of the three key areas of learning skills: reading, writing, and mathematics, which are essential for the learning process (Scaria et al., 2023). This disorder affects a significant percentage of school-aged children, with estimates suggesting that 5 to 15 percent of children in

¹Ph. D. Student in Psychology and Education of Children with Special Needs, Faculty of Education and Psychology, University of Isfahan, Isfahan, Iran. Email: h.abdulqahir@edu.ui.ac.ir

² Corresponding Author: Professor in Psychology and Education of Children with Special Needs, Faculty of Education and Psychology, University of Isfahan, Isfahan, Iran. Email: s.faramarzi@edu.ui.ac.ir

³ Professor in Psychology and Education of Children with Special Needs Faculty of Education and Psychology, University of Isfahan, Isfahan, Iran. Email: a.abedi@edu.ui.ac.ir

different languages and cultures have a specific learning disorder (Chieffo et al., 2023). One influencing factor that leads to educational progress for students with learning disorders is "academic engagement," which is considered an important harbinger of learning (Zyngier, 2008). Students with high levels of engagement tend to show great perseverance and effort in all areas, especially in academics (Nejatifar et al., 2023).

Academic performance is another variable examined in children with learning disorders, serving as a fundamental criterion for evaluating students' educational achievements (Werang et al., 2024). Therefore, academic performance has always been important for teachers, students, parents, and educational researchers (Palardy et al., 2015). Research evidence suggests that academic engagement and performance are influenced by various factors, including parental involvement (Kushwaha & Ahmad, 2024). Therefore, it appears that parental efficacy training helps improve the academic performance of students. However, no research has been conducted in Iran to examine the impact of parental efficacy training on Afghan immigrant students with specific learning disorders. Based on this, the present research question is whether parental efficacy training affects the academic engagement and performance of Afghan immigrant students with specific learning disorders residing in Isfahan.

Method

This research used a quasi-experimental method with a pre-test-post-test design and a control group. The statistical population included all Afghan immigrant students with specific learning disorders in Isfahan and their parents during the 2023-2024 academic year. Schools specifically for these students were identified for sampling. Using a diagnostic checklist (2022), Raven's Progressive Matrices test (1981), and clinical interviews, 30 students from third, fifth, and sixth grades were purposefully selected and randomly assigned to two groups: experimental and control (15 participants each). The Academic Engagement Scale and descriptive report cards were used to assess academic performance in both the pre-test and post-test phases. Parental efficacy training, based on Gordon's (2000) approach, was conducted over two months in eight 90-minute sessions for the experimental group. The data were analyzed using statistical indicators such as percentage, mean, standard deviation, and the analysis of covariance (ANCOVA).

Results

The following table shows the mean scores and standard deviations of the experimental and control groups in the pre-test and post-test phases for the variables of academic engagement and academic performance. In the following sections, the mean scores and standard deviations of the experimental and control groups in the pre-test and post-test phases for the variables of academic engagement and academic performance are presented.

Table: The mean standard deviation of the experimental and control groups

Scales		Experimental		Control	
		Mean	Std. Dev	Mean	Std. Dev
Academic Engagement	Pre-test	32.46	6.34	33.60	6.98
	Post-test	47.80	5.64	36.20	5.77
Academic Performance	Pre-test	6.00	1.88	5.60	1.72
	Post-test	10.80	1.14	5.80	1.47

The results of Table 1 indicated that the mean scores of academic engagement and performance in the experimental group increased in the post-test compared to the pre-test. This difference was significant both when compared to the pre-test and when compared to the control group. This means that the parental efficacy training successfully enhanced the students' academic engagement and performance in the post-test phase.

Discussion

As observed, the results of this study showed that parental efficacy training increased academic engagement scores in the post-test phase and that there was a significant difference between the groups in all dimensions of academic engagement (behavioral, emotional, and cognitive). Additionally, the results for the academic performance variable showed that the mean academic performance scores of the experimental group increased in the post-test compared to the pre-test, and this difference was significant in comparison with the pre-test and the control group.

Therefore, it appears that parental efficacy training, by altering learning methods between parents and children, correcting incorrect parental behaviors, teaching proper parenting techniques, problem-solving, increasing flexibility and acceptance, empathetic listening, and using more encouraging feedback, has led to an increase in academic engagement and improvement in the academic performance of the students.

Although the research was conducted exclusively in special schools for immigrants in Isfahan, which limits the generalizability of the results, these findings can be useful for educators and education policymakers, especially the staff and teachers in special schools for immigrants, to make macro-educational decisions and plans.

مقاله پژوهشی

اثربخشی کارایی والدین بر اشتیاق و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان مهاجر با اختلال یادگیری خاص

عبدالقاهر حامد^۱، سالار فرامرزی^{۲*} و احمد عابدی^۳

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی اثربخشی آموزش کارایی والدین بر اشتیاق و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان با اختلال یادگیری خاص مهاجر افغانستانی مقیم اصفهان انجام شد. روش پژوهش نیمه‌آزمایشی بود و از طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل استفاده شد. به این منظور، از میان دانش‌آموزان با اختلالات یادگیری خاص مهاجر افغانستانی شهر اصفهان و والدین آن‌ها که در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ در دوره ابتدایی مشغول به تحصیل بودند به روش هدفمند، ۳۰ نفر با توجه به ملاک‌های ورود به پژوهش انتخاب و به طور تصادفی در دو گروه آزمایش (۱۵ نفر) و کنترل (۱۵ نفر) جای‌دهی شدند. ابزارهای استفاده‌شده مقیاس اشتیاق تحصیلی و عملکرد تحصیلی بودند و مداخلات مربوط به آموزش کارایی والدین با رویکرد گوردن (۲۰۰۰)، به مدت دو ماه و طی ۸ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای بر روی گروه آزمایش انجام شد. داده‌ها با استفاده از روش آماری تحلیل کواریانس تجزیه و تحلیل شد. نتایج نشان داد بین عملکرد دو گروه آزمایش و گواه در متغیرهای اشتیاق تحصیلی و عملکرد تحصیلی در مرحله پس‌آزمون تفاوتی معناداری ($p < 0.01$) وجود دارد و می‌توان نتیجه گرفت آموزش کارایی والدین بر بهبود اشتیاق تحصیلی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان مؤثر است و این برنامه آموزشی را می‌توان در برنامه‌های آموزشی دانش‌آموزان قرار داد و استفاده از آن را به درمانگران، مربیان، روان‌شناسان و مشاوران پیشنهاد کرد.

واژه‌های کلیدی: کارایی والدین، اشتیاق تحصیلی، عملکرد تحصیلی، اختلال یادگیری خاص، مهاجر افغانستانی.

^۱ دانشجوی دکتری روان‌شناسی و آموزش کودکان با نیازهای خاص، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران. h.abdulqahir@edu.ui.ac.ir

^۲ نویسنده مسئول: استاد روان‌شناسی و آموزش کودکان با نیازهای خاص، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران. (نویسنده مسئول).

s.faramarzi@edu.ui.ac.ir

^۳ استاد روان‌شناسی و آموزش کودکان با نیازهای خاص، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران. a.abedi@edu.ui.ac.ir

مقدمه

مهاجرت پدیده‌ای است که در دو عرصه بین‌المللی و داخلی رایج است و هرساله میلیون‌ها نفر با انگیزه‌های مختلف سیاسی، اجتماعی، زیست‌محیطی و فرهنگی دست به مهاجرت به خارج از مرزهای کشورشان می‌زنند (فاضلی و شرف، ۱۴۰۱). طبق گزارش جهانی مهاجرت، ایران جزو ده کشور اول آسیایی پناهنده‌پذیر در جهان است که بیشتر مهاجران آن از کشور افغانستان هستند (Seddighi et al., 2024). تحصیل، بعد از امنیت و اقتصاد، یکی از عوامل جذب این مهاجران به ایران بوده است (میرزایی، ۱۳۹۷). در عصر حاضر، آموزش به طور کلی بخشی مهم از زندگی مردم است و کمیت و کیفیت این آموزش نیز نقشی مهم در آینده کودکان دارد (رشنو و همکاران، ۱۴۰۱). بسیاری از کودکان و دانش‌آموزان مهاجر برای موفقیت در سیستم آموزشی کشور مقصد تلاش می‌کنند؛ ولی پیشرفت و عملکرد تحصیلی خوبی ندارند و نسبت به دانش‌آموزان بومی بیشتر ترک تحصیل می‌کنند (Amini, 2022).

از جمله اختلال‌های شایع در جهان که می‌توانند روی فرایند یادگیری و تحصیلی دانش‌آموزان تأثیرگذار باشند، اختلال یادگیری خاص است (Shah et al., 2019). اختلال یادگیری خاص که معمولاً از آن به عنوان مشکلات یادگیری نام برده می‌شود، یک اختلال عصب رشدی است که شامل شرایط مختلف با مشکلات مداوم در یکی از سه حوزه مهارت‌های یادگیری خواندن، نوشتن و ریاضی است که برای فرآیند یادگیری ضروری هستند (Scaria et al., 2023) و تعدادی زیاد از کودکان مدرسه‌ای را تحت تأثیر قرار می‌دهد و تخمین زده می‌شود ۵ تا ۱۵ درصد از کودکان در سن مدرسه در زبان‌ها و فرهنگ‌های مختلف دارای اختلال یادگیری خاص هستند (Chieffo et al., 2023).

یکی از شاخصه‌ها و متغیرهای تأثیرپذیر که به پیشرفت‌های آموزشی دانش‌آموزان با اختلال یادگیری منجر می‌شود، «اشتقاق تحصیلی»^۱ است که از آن به عنوان منادی مهم یادگیری (Zyngier, 2008)، همانندسازی با مدرسه و مشارکت در آن تعریف می‌شود (Finn & Rock, 1997). اشتقاق تحصیلی دارای سه بُعد شناختی، عاطفی و رفتاری است؛ اشتقاق شناختی شامل به‌کارگیری راهبردهای شناختی و فراشناختی در یادگیری است، اشتقاق عاطفی شامل سه مؤلفه احساس، ارزش و عاطفه است و دوست‌داشتن محیط آموزشی و علاقه به کارهای مدرسه را در بر می‌گیرد. همچنین، اشتقاق رفتاری شامل سه بُعد رفتار مثبت، تلاش و مشارکت است (Alrashidi et al., 2016) که به شرکت فعال و درگیرانه در گروه‌های اجتماعی، روابط کلاسی، مطالعه در مدرسه و خانه، فعالیت‌های فوق برنامه مدرسه، داشتن رفتارهای مثبت و نداشتن رفتارهای مخرب اشاره دارد. این نوع اشتقاق می‌تواند به موفقیت تحصیلی و رفاه عمومی دانش‌آموزان کمک کند (صفری و همکاران، ۱۳۹۴). به طور کلی، اشتقاق تحصیلی ترکیبی از انگیزش و کنجکاوی است. انگیزش می‌تواند به فرد در ادامه تحصیل و نیز علاقه دانش‌آموز به تحصیل تأثیرگذار باشد.

دانش‌آموزانی که از اشتقاق تحصیلی بیشتری برخوردار هستند، در تمامی حیطه‌ها به ویژه در زمینه تحصیل، پشتکار و تلاش زیادی خواهند داشت (Nejatifar et al., 2023) و در مواجهه با مسائل پیش‌بینی‌نشده، به‌جای اینکه تحت تأثیر هیجانات و افکار منفی قرار گیرند، راهکارهای بهتری را به کار می‌بندند (Pekrun et al., 2017). با توجه به وجود رابطه آسیب‌دیده کودکان دارای اختلال یادگیری خاص و والدین آن‌ها، احتمال اینکه آن‌ها اشتقاق کمی نسبت به موضوع‌های تحصیلی داشته باشند بسیار زیاد است (مقتدایی و همکاران، ۱۳۹۹). همچنین، پژوهش‌های نعیم و همکاران (۱۳۹۹)، سید سربابی و عسگری (۱۳۹۷)، زلالی و قربانی (۱۳۹۳)، پورعبدل و همکاران (۱۳۹۳) و نقش و همکاران (۱۴۰۱) نشان داده‌اند دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری خاص اشتقاق تحصیلی

¹ Academic engagement

کمی دارند و قادر به برقراری رابطه‌ای بهتر با معلم و همکلاسی‌های خود نیستند که این امر پیامدهای منفی روانی - اجتماعی را در پی دارد و بر پیشرفت تحصیلی اثرگذار خواهد بود.

عملکرد تحصیلی^۱ از دیگر متغیرهای مهم در بررسی عملکرد کودکان مبتلا به اختلال یادگیری است که به عنوان یک معیار اساسی برای ارزیابی دستاوردهای آموزشی دانش‌آموزان عمل می‌کند (Werang et al., 2024)؛ از این رو، عملکرد تحصیلی همواره برای معلمان، دانش‌آموزان، والدین و پژوهشگران حوزه تربیتی بااهمیت بوده است (Palardy et al., 2015). عملکرد تحصیلی عبارت است از توانایی دانش‌آموزان در پاسخ دهی به مسائل مربوط به موضوع یا موضوع‌های خاص پیش‌بینی‌شده که برای یک دوره آموزشی ارزیابی می‌شود (Adesokan, 2023). از طرفی، کودکان با اختلال یادگیری معمولاً تا قبل از سن مدرسه شناسایی نمی‌شوند؛ ولی با ورود به مدرسه، عملکرد آنان در زمینه خواندن، نوشتن و فهم ریاضی معمولاً به شکل نمره‌های پایین و به تدریج یادگیری ضعیف مشخص می‌شود و ممکن است در چند درس یا فقط در یک درس مشکل جدی داشته باشند (گنجی، ۱۳۹۲). پرهون و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی نشان دادند عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان با اختلال یادگیری به طرزی معنادار ضعیف‌تر از دانش‌آموزان با مشکل یادگیری است. همچنین، نتایج پژوهش‌های مختلف (Bano & Yusuf, 2023; Steinmayr et al., 2014) حاکی از آن است که متغیر عملکرد تحصیلی تحت تأثیر اختلال‌های یادگیری خاص قرار دارد؛ از این رو، عملکرد تحصیلی کودکان با اختلال‌های یادگیری خاص یک موضوع چندوجهی است که به طرزی جالب توجه تحت تأثیر عوامل مختلف از جمله مشارکت والدین قرار دارد (Kushwaha & Ahmad, 2024). نقش والدین در پیشرفت درسی (Jeynes, 2005) و پیش‌بینی عملکرد تحصیلی کودکان تأیید شده است (عیسی‌زادگان و همکاران، ۱۳۹۳).

از طرفی، از جمله برنامه‌هایی که می‌توانند بر اشتیاق و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان با اختلال یادگیری خاص تأثیر داشته باشند، آموزش کارایی والدین (PET)^۲ است. تمرکز بر روابط والد و کودک اهمیت بسیاری دارد؛ زیرا تعامل‌های نامناسب ممکن است در کودکان اختلال ایجاد کند (Kaplan et al., 2014) به نقل از رضایی آشتیانی و همکاران، ۱۳۹۸). بی‌تفاوتی والدین نسبت به عملکرد کودکان موجب خواهد شد تا کودکان کمتر به ناتوانی‌های خود در انواع مختلف عملکرد تحصیلی توجه کنند و در حد مطلوب موفق به شناخت نقاط قوت و ضعف خود نشوند (فرامرزی و همکاران، ۱۳۹۵). پژوهش‌هایی مختلف در زمینه اثربخشی آموزش کارایی والدین کودکان با اختلال‌های یادگیری خاص انجام شده‌اند که از جمله آن‌ها می‌توان به پژوهش‌های یبانیز و همکاران (2024)، علمباتو و همکاران (2024)، یانگ و همکاران (2023)، گو و کلس (2019) و باربرو (2018) (Ybañez et al., 2024; Alimatu et al., 2018) اشاره کرد که یافته‌های پژوهش‌های آنان بیانگر تأثیر کارایی والدین بر اشتیاق و عملکرد تحصیلی این کودکان بود. همچنین، مطالعات نشان داده‌اند آموزش کارایی والدین موجب بهبود روابط والد - کودک (Kang & Kim, 2013)، اشتیاق تحصیلی (Trudgett et al., 2017؛ غریبی و همکاران، ۱۴۰۱؛ سلیمی و همکاران، ۱۴۰۳؛ اسداللهی و تربتی، ۱۴۰۰) و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان با اختلال یادگیری خاص شده است (Werang et al., 2024; Yadav & Yadav, 2024؛ رشوانلو و گلی، ۱۴۰۲؛ سادات‌مدنی، ۱۴۰۲؛ میلانی، ۱۴۰۲؛ جعفرنژاد و همکاران، ۱۴۰۱).

بنابراین، به نظر می‌رسد آموزش کارایی والدین به بهبود تحصیلی دانش‌آموزان کمک کند؛ اما در ایران، تا کنون پژوهشی به منظور بررسی آموزش کارایی والدین و دانش‌آموزان با اختلال یادگیری خاص مهاجر افغانستانی انجام نشده است. بر این اساس، پرسش

¹ Academic Performance

² Parent Effective Training

پژوهش حاضر این بوده است که آیا آموزش کارایی والدین بر اشتیاق و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان با اختلال یادگیری خاص مهاجر افغانستانی مقیم اصفهان تأثیر دارد؟

روش پژوهش

در پژوهش حاضر، با توجه به ماهیت و اهداف آن، از روش پژوهش نیمه‌آزمایشی و از طرح پیش‌آزمون - پس‌آزمون با گروه کنترل استفاده شد. جامعه آماری پژوهش عبارت بود از کلیه دانش‌آموزان با اختلالات یادگیری خاص مهاجر افغانستانی مقیم شهر اصفهان و والدین آن‌ها که در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ در مدارس دوره ابتدایی مشغول به تحصیل بودند. برای تعیین حجم نمونه، ابتدا تمامی مدارس که در شهر اصفهان مخصوص دانش‌آموزان مهاجر افغانستانی بودند، شناسایی شدند. با استفاده از چک‌لیست تشخیص اختلال‌های یادگیری خاص و به روش مصاحبه بالینی با معلمان و دانش‌آموزان و همچنین، استفاده از آزمون ماتریس‌های پیشرونده ریون^۱ و در نهایت، با در نظر گرفتن ملاک‌های ورود به پژوهش، تعداد ۳۰ نفر از دانش‌آموزان پایه‌های سوم، پنجم و ششم به روش هدفمند انتخاب شدند و در مرحله بعد به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش (۱۵ نفر) و کنترل (۱۵ نفر) گمارش شدند (گفتنی است، به دلیل تعداد کم دانش‌آموزان پایه چهارم، هیچ دانش‌آموزی در این پایه ملاک تشخیصی اختلال یادگیری خاص را دریافت نکرد). والدین گروه آزمایش در یک مدرسه تحت آموزش و مداخله قرار گرفتند. ملاک‌های ورود به پژوهش شامل تحصیل در پایه سوم تا ششم ابتدایی، بهره هوشی ۸۵ به بالا در آزمون ماتریس‌های پیشرونده ریون، تشخیص اختلالات یادگیری خاص، رضایت والدین برای شرکت در پژوهش و دارا بودن سواد خواندن و نوشتن والدین بودند. ملاک‌های خروج نیز مشتمل بر همبودی با سایر اختلالات روانی و رشدی دانش‌آموزان، داشتن هر گونه نارسایی‌های جسمی، بینایی، شنوایی، اختلالات روانی، اعتیاد به سوء مصرف مواد والدین و عدم حضور در بیش از دو جلسه از شروع مداخله بود.

ابزار سنجش

چک‌لیست تشخیصی اختلال‌های یادگیری خاص: این چک‌لیست توسط رشیدی و همکاران (۱۴۰۰) ساخته شده است. چک‌لیست تشخیصی اختلال‌های یادگیری خاص از ۱۰ خرده‌مقیاس شامل حوزه ادراک فضایی (۴ گویه)، سازمان‌دهی (۵ گویه)، مهارت‌های اجتماعی - هیجانی (۸ گویه)، مهارت‌های حرکتی (۸ گویه)، توجه (۸ گویه)، مهارت زبانی (۷ گویه)، مهارت خواندن (۱۴ گویه)، مهارت نوشتن (۸ گویه)، مهارت نگارشی (۴ گویه) و ریاضیات (۱۱ گویه) تشکیل شده است. نمره‌گذاری این چک‌لیست تشخیصی در طیف لیکرتی چهارگزینه‌ای هرگز، تا حدی، به طور متوسط و زیاد درجه‌بندی شده است. رشیدی و همکاران (۱۴۰۰) گزارش کرده‌اند روایی محتوایی این چک‌لیست توسط متخصصان حوزه یادگیری تأیید شده همچنین، چک‌لیست بر روی ۱۸۰ دانش‌آموز اجرا و تجزیه و تحلیل شده است و نتایج حاصل از اجرای آزمون نشان می‌دهد ضریب آلفای کرونباخ کل برابر ۰/۹۸ و با روش دو نیمه کردن برابر ۰/۸۹ است و اعتبار مؤلفه‌ها بین ۰/۸۴ تا ۰/۹۷ نیز گزارش شده است. علاوه بر این، در این پژوهش، روایی چک‌لیست اختلال‌های یادگیری خاص به روش آلفای کرونباخ محاسبه و مقدار ۰/۸۶ به دست آمده است که نشان از اعتبار بالایی مقیاس دارد. در پژوهش حاضر، نیز ضریب آلفای کرونباخ در تمامی مؤلفه‌ها بین ۰/۸۳ تا ۰/۸۷ به دست آمد.

¹ Raven's Progressive Matrices

مقیاس اشتیاق تحصیلی: این مقیاس به وسیله فردریکز و همکاران در سال ۲۰۰۵ ساخته شده و دارای ۱۵ گویه است که خرده‌مقیاس‌های اشتیاق رفتاری، عاطفی و شناختی را می‌سنجند. از این میان، گویه‌های ۱، ۲، ۳ و ۴ مربوط به خرده‌مقیاس اشتیاق رفتاری و پرسش‌های ۵، ۶، ۷، ۸، ۹ و ۱۰ مربوط به اشتیاق عاطفی و پرسش‌های ۱۱، ۱۲، ۱۳، ۱۴ و ۱۵ مربوط به خرده‌مقیاس اشتیاق شناختی هستند. پاسخ هر کدام از گویه‌ها دارای نمرات یک تا پنج است که از هرگز (۱ نمره) تا همیشه (۵ نمره) را شامل می‌شود. کمینه و بیشینه نمره و نقطه برش در کل پرسشنامه اشتیاق تحصیلی به ترتیب ۱۵، ۷۵ و ۴۵ است. نمره پایین‌تر نشان‌دهنده اشتیاق تحصیلی کم و نمره بالاتر نشان‌دهنده اشتیاق تحصیلی زیاد است. طراحان مقیاس ضریب پایایی آن را ۰/۸۶ گزارش کرده‌اند. روایی این پرسشنامه در پژوهشی تأیید شده و پایایی کل به روش آلفای کرونباخ در پژوهش آن‌ها ۰/۶۶ به دست آمده است (صفری و همکاران، ۱۳۹۴).

عملکرد تحصیلی: در پژوهش حاضر، با بررسی پرونده تحصیلی دانش‌آموزان از جمله کارنامه تحصیلی در درس‌های فارسی، ریاضی و علوم، عملکرد تحصیلی بررسی شد (کارنامه نوبت اول به عنوان پیش‌آزمون و کارنامه نوبت دوم به عنوان پس‌آزمون). به عبارت دیگر، با توجه به اینکه کارنامه در مقطع ابتدایی به صورت توصیفی گزارش می‌شود، در پژوهش حاضر برای نمره‌گذاری از مقیاس لیکرت استفاده شد (برای خیلی خوب نمره ۴)، خوب (۳)، قابل قبول (۲) و نیاز به تلاش بیشتر (۱) در نظر گرفته شد. نمره کل عملکرد تحصیلی مجموع نمرات دانش‌آموزان در هر سه درس فارسی، ریاضی و علوم بود؛ از این رو، بالاترین نمره عملکرد تحصیلی (۱۲) و پایین‌ترین نمره عملکرد تحصیلی نیز (۳) بود. بر این اساس، هرچه نمره دانش‌آموز بیشتر باشد، یعنی عملکرد تحصیلی او بهتر است و هرچه کمتر باشد، نشان‌دهنده عملکرد تحصیلی ضعیف است.

ماتریس‌های پیشرونده ریون: این آزمون توسط ریون برای گروه سنی ۹ تا ۱۸ سال ساخته شده و دارای ۶۰ گویه است. ضریب همسانی درونی این آزمون با میانگین ۰/۹۸ است و ضریب پایایی باز آزمون با میانگین ۰/۸۲ است. همبستگی این آزمون با آزمون‌های دیگر از جمله وکسلر^۱ و استنفورد - بینه^۲ در دامنه ۰/۴۰ تا ۰/۷۵ به دست آمده است. همچنین ضریب همبستگی آن با آزمون‌های کلامی نیز معنادار است (سید عباس‌زاده، ۱۳۸۲). از این آزمون به منظور اندازه‌گیری بهره هوشی دانش‌آموزان استفاده می‌شود که در پژوهش حاضر، ملاک انتخاب افراد بهره هوشی ۸۵ به بالا بود. در مطالعه رسولی فشمی و همکاران (۱۴۰۱)، ضریب آلفای کرونباخ بیش از ۰/۷۰ گزارش شده است. پایایی پرسشنامه در این پژوهش با استفاده از روش آلفای کرونباخ بررسی شد که مقدار ۰/۸۴ به دست آمد.

روش اجرا

پس از تعیین نمونه آماری با توجه ملاک‌های ورود به پژوهش، ضمن دریافت رضایت‌نامه کتبی از والدین به منظور شرکت در پژوهش، دربار موضوع و اهداف پژوهش اطلاعاتی مختصر به آنان ارائه شد. به شرکت‌کنندگان اطمینان داده شد که نتایج پژوهش به صورت نتیجه‌گیری کلی منتشر می‌شوند و آن‌ها اختیار دارند در هر مرحله‌ای از آموزش انصراف دهند. در ادامه، به منظور پیش‌آزمون، مقیاس اشتیاق تحصیلی بر روی هر دو گروه از دانش‌آموزان (گروه آزمایش و کنترل) اجرا شد و همچنین، عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان نیز از طریق کارنامه توصیفی نوبت اول، به عنوان پیش‌آزمون بررسی شد. پس از آن، والدین گروه آزمایش به مدت دو ماه و طی ۸ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای تحت برنامه آموزشی کارایی والدین قرار گرفتند. این بسته آموزشی در پژوهش شمسی (۱۳۹۷) طراحی و اعتباریابی شده است. گفتنی است، والدین گروه گواه هیچ گونه مداخله‌ای در این مدت دریافت نکردند. پس از انجام مداخله روی

¹ Stanford-Binet

² Wechsler

والدین گروه آزمایش، مجدداً به منظور اجرای پس‌آزمون، مقیاس اشتیاق تحصیلی به هر دو گروه ارائه شد. همچنین، عملکرد تحصیلی آنان نیز از طریق کارنامه توصیفی نوبت دوم بررسی شد. برای تحلیل داده‌ها از شاخص‌های آماری درصد، میانگین و انحراف معیار استفاده شد. علاوه بر آن، در قسمت استنباطی، از تحلیل کواریانس چندمتغیری استفاده شد. تحلیل داده‌ها با نرم‌افزار spss-26 انجام شد (جدول ۱).

جدول ۱: برنامه آموزش کارایی والدین با رویکرد گوردن (2019)

Table 1: Parenting Effectiveness Training Program with Gordon's Approach (2019)

جلسات	توضیحات
جلسه ۱	معرفی برنامه و اهداف آن، توضیح از شرح جلسات آینده، توضیح مفهوم پذیرش، آموزش هنر گوش دادن، آموزش هنر مقبولیت.
جلسه ۲	مرور جلسه قبل، آموزش مهارت‌های هنر گوش دادن فعالانه، ارائه اشتباهات رایج در استفاده از گوش دادن فعال، گوش دادن بدون همدلی و آسیب‌های آن.
جلسه ۳	مرور جلسه قبل، رابطه گوش دادن فعالانه والد و ترغیب کودکان برای تعامل و صحبت کردن بیشتر، شناسایی راه ناکارآمد در رویارویی با کودکان، شناسایی پیام‌های غیرکلامی و تأثیر آن‌ها بر رفتارهای کودکان.
جلسه ۴	مرور جلسه قبل، تغییر رفتار غیرمقبول با تغییر محیط، روش‌های غنی‌سازی محیط، ساده کردن محیط، روش جایگزین کردن فعالیت با فعالیت دیگر در آموزش کودک، روش‌های آماده‌سازی کودک برای تغییرات محیط.
جلسه ۵	مرور جلسه قبل، تبیین تعارضات اجتناب‌ناپذیر بین والدین و فرزندان: چه کسی باید برنده شود؟ رویکردهای رفتاری والدین و تأثیر آن‌ها بر انگیزه یادگیری کودک، روش «بدون بازنده» برای حل و فصل تعارضات.
جلسه ۶	مرور جلسه قبل، آموزش روش شش گام روش بدون شکست در آموزش به کودک.
جلسه ۷	مرور جلسه قبل، مسئله ارزش‌ها، والدین به عنوان یک الگو و مدل، والدین به عنوان مشاور، چگونه والدین می‌توانند با اصلاح خودشان مانع از بروز تعارض شوند و تعامل کودک با محیط را بهبود بخشند؟ روش‌های پذیرا تر بودن نسبت به خود و کودک.
جلسه ۸	مرور جلسات قبل، شناسایی محیط‌ها و عوامل تأثیرگذار بر رشد و تحول کودک، ارائه راهکارهای عملی برای تعامل مؤثر، اجرای پس‌آزمون‌ها.

روش‌های آماری و تجزیه و تحلیل داده‌ها: برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از شاخص‌های آماری توصیفی محاسبه فراوانی، درصد، میانگین، انحراف معیار و آمار استنباطی تحلیل کواریانس استفاده شد. داده‌ها با نرم‌افزار spss-26 محاسبه و تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌های پژوهش

بر اساس آزمون شاپیروویلک^۱، پیش‌فرض نرمال بودن توزیع نمرات گروه‌های آزمایش و کنترل در مراحل پیش‌آزمون و پس‌آزمون تأیید شد. همچنین، با نتایج آزمون ام‌باکس^۲ برای متغیر اشتیاق تحصیلی ($P=0/091$ و $F=1/140$) و متغیر عملکرد تحصیلی ($P=0/251$) و $F=0/892$ ، پیش‌فرض همگنی کوواریانس‌های نمرات تأیید شد. علاوه بر آن، به منظور بررسی خطی بودن داده‌ها، مقدار F تعامل برای یکسان بودن شیب خط رگرسیون در کلیه متغیرهای پژوهشی در سطح $\alpha=0/05$ معنادار نبود. به عبارت دیگر، همگنی شیب خط رگرسیون پذیرفته شد؛ از این رو، با توجه به تأیید کلیه پیش‌فرض‌های آزمون تحلیل کواریانس، از این آزمون برای تجزیه و تحلیل

¹ Shapirovillek

² M Box

داده‌ها استفاده شد. در ادامه، نمرات میانگین و انحراف معیار دو گروه آزمایش و کنترل در دو مرحله پیش‌آزمون و پس‌آزمون در متغیرهای اشتیاق تحصیلی و عملکرد تحصیلی نشان داده شده‌اند.

جدول ۲: مقایسه میانگین و انحراف معیار گروه آزمایش و کنترل در اشتیاق تحصیلی و عملکرد تحصیلی در مرحله پیش‌آزمون و پس‌آزمون
Table 2: Comparing mean a standard deviation of the experimental and control groups in academic engagement a performance in pre- test a post-test

مقیاس‌ها	آزمایش		کنترل	
	میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار
اشتیاق تحصیلی	پیش‌آزمون	۳۲/۴۶	۶/۳۴	۳۳/۶۰
	پس‌آزمون	۴۷/۸۰	۵/۶۴	۳۶/۲۰
عملکرد تحصیلی	پیش‌آزمون	۶	۱/۸۸	۵/۶۰
	پس‌آزمون	۱۰/۸۰	۱/۱۴	۵/۸۰

نتایج **جدول (۲)** نشان می‌دهد میانگین نمرات اشتیاق تحصیلی و عملکرد تحصیلی در گروه آزمایش در مرحله پس‌آزمون نسبت به گروه کنترل بیشتر بوده است.

جدول ۳: نتایج پیش‌فرض آماری تحلیل کوواریانس چندمتغیری نمرات پس‌آزمون مؤلفه‌های اشتیاق تحصیلی

Table 3: Covariance analysis (multivariate) of academic engagement

نام آزمون	مقدار	F	درجه آزادی فرضیه	درجه آزادی خطا	P	مجذور اتا	توان آماری
لامبدای ویکلز	۰/۲۹۹	۱۷/۹۹۴	۳/۰۰۰	۲۳/۰۰۰	۰/۰۰۰۱	۰/۷۰۱	۰/۹۵۰

همان‌طور که در **جدول (۳)** نشان داده شده است، با کنترل پیش‌آزمون، بین گروه‌های آزمایش و گواه در سطح $\alpha=0/05$ تفاوت معنادار است ($P=0/001$ و $F=17/994$). به عبارتی دیگر، بین گروه آزمایش و گواه دست‌کم به لحاظ یکی از متغیرهای وابسته اشتیاق تحصیلی تفاوت وجود دارد. برای پی بردن به این نکته که در کدام متغیر بین دو گروه تفاوت وجود دارد، تحلیل کوواریانس در متن مانکوا^۱ انجام شد که نتایج حاصل در **جدول (۴)** نشان داده شده است.

¹ Mancoa

جدول ۴: نتایج تفکیکی تحلیل کوواریانس چندمتغیری نمرات اشتیاق تحصیلی

Table 4: Covariance analysis (multivariate) of academic engagement of between-uubccssseffecss

منبع	متغیر	مجموع مجذورات	درجه آزادی	مجذور میانگین	F	سطح معناداری	مقدار اتا	توان آماری
پیش‌آزمون	رفتاری	۰/۳۶۸	۱	۰/۳۶۸	۰/۱۶۰	۰/۶۹۳	۰/۰۰۶	۰/۰۶۷
	عاطفی	۲۳/۰۹۸	۱	۲۳/۰۹۸	۲/۰۶۶	۰/۱۶۳	۰/۰۷۶	۰/۲۸۲
	شناختی	۱/۷۳۵	۱	۱/۷۳۵	۰/۱۳۳	۰/۷۱۹	۰/۰۰۵	۰/۰۶۴
گروه	رفتاری	۱۵/۷۲۸	۱	۱۵/۷۲۸	۶/۸۴۰	۰/۰۱۵	۰/۲۱۵	۰/۷۱۰
	عاطفی	۳۱۰/۰۴۷	۱	۳۱۰/۰۴۷	۲۷/۷۳۱	۰/۰۰۱	۰/۵۲۶	۰/۹۹۹
	شناختی	۱۱۳/۸۴۵	۱	۱۱۳/۸۴۵	۸/۷۱۰	۰/۰۰۷	۰/۲۵۸	۰/۸۱۰

همان‌طور که نتایج جدول (۴) نشان می‌دهد، بین گروه‌ها در مؤلفه‌های رفتاری، عاطفی و شناختی در سطح $P < ۰/۰۵$ تفاوت معنادار وجود دارد و با توجه به اینکه میانگین نمرات اشتیاق تحصیلی در گروه آزمایش از میانگین گروه کنترل در پس‌آزمون بیشتر است، می‌توان گفت برنامه آموزش کارایی والدین بر اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان مهاجر افغانستانی مؤثر است.

جدول ۵: نتایج پیش‌فرض آماری تحلیل کوواریانس چندمتغیری نمرات عملکرد تحصیلی

Table 5: Covariance analysis (multivariate) of academic performance

نام آزمون	مقدار	F	درجه آزادی فرضیه	درجه آزادی خطا	P	مجذور اتا	توان آماری
لامبدای ویلکز	۰/۵۷۸	۴/۱۰۱	۳/۰۰۰	۲۳/۰۰۰	۰/۰۰۹	۰/۵۷۸	۰/۹۰۳

همان‌طور که در جدول (۵) نشان داده شده است، با کنترل پیش‌آزمون، بین گروه‌های آزمایش و گواه در سطح $\alpha = ۰/۰۵$ تفاوت معنادار است ($P = ۰/۰۰۹$ و $F = ۴/۱۰۱$). به عبارتی دیگر، بین گروه آزمایش و گواه دست‌کم به لحاظ یکی از متغیرهای وابسته عملکرد تحصیلی تفاوت وجود دارد. برای پی بردن به این نکته که از لحاظ کدام متغیر بین دو گروه تفاوت وجود دارد، تحلیل کوواریانس در متن مانکوا انجام شد که نتایج حاصل در جدول (۶) نشان داده شده است.

جدول ۶: نتایج تفکیکی تحلیل کوواریانس چندمتغیری نمرات پس‌آزمون نمرات ابعاد عملکرد تحصیلی

Table 6: Covariance analysis (multivariate) of academic performance of between-uubccssseffecss

منبع	متغیر	مجموع مجذورات	درجه آزادی	مجذور میانگین	F	سطح معناداری	مقدار اتا	توان آماری
پیش‌آزمون	ریاضی	۰/۵۶۸	۱	۰/۵۶۸	۲/۴۴۴	۰/۱۳۱	۰/۰۸۹	۰/۳۲۴
	فارسی	۰/۸۹۸	۱	۰/۸۹۸	۱/۵۶۲	۰/۲۲۳	۰/۰۵۹	۰/۲۲۵
	علوم	۲/۸۶۷	۱	۲/۸۶۷	۲/۸۶۷	۹/۶۳۵	۰/۰۰۵	۰/۸۴۷
گروه	ریاضی	۲۶/۵۸۷	۱	۲۶/۵۸۷	۱۱۴/۳۷۳	۰/۰۰۱	۰/۸۲۱	۱
	فارسی	۱۷/۶۱۳	۱	۱۷/۶۱۳	۳۰/۶۳۹	۰/۰۰۱	۰/۵۵۱	۱
	علوم	۱۰/۵۷۵	۱	۱۰/۵۷۵	۳۵/۵۳۴	۰/۰۰۱	۰/۵۸۷	۱

همان‌طور که نتایج **جدول (۶)** نشان می‌دهد، بین گروه‌ها در سطح $P < 0.05$ تفاوت معنادار وجود دارد و با توجه به اینکه میانگین نمرات عملکرد تحصیلی در گروه آزمایش از میانگین گروه کنترل در پس‌آزمون بیشتر است، می‌توان گفت آموزش کارایی والدین بر نمرات عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان مهاجر افغانستانی مؤثر بوده است.

بحث و نتیجه‌گیری

همان‌طور که ملاحظه می‌شود، نتایج پژوهش نشان داد آموزش کارایی والدین نمرات اشتیاق تحصیلی در مرحله پس‌آزمون را افزایش داده است و در همه ابعاد اشتیاق تحصیلی (رفتاری، عاطفی، شناختی) بین گروه‌ها تفاوت معنادار وجود داشته است.

در بررسی نتایج آماری این پژوهش، می‌توان گفت این نتایج با یافته‌های حاصل از پژوهش سلیمی و همکاران (۱۴۰۲)، میلانی (۱۴۰۲)، غریبی و همکاران (۱۴۰۱)، نعیم و همکاران (۱۳۹۹)، سید سرابی و عسگری (۱۳۹۷)، سایی (۱۳۹۵) و پورعبدل و همکاران (۱۳۹۳) هم‌خوانی دارد. سلیمی و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهش خود نشان دادند میزان سواد و آگاهی والدین هم بر اشتیاق تحصیلی و هم بر ملال تحصیلی تأثیر دارد. میلانی (۱۴۰۲) نیز نشان داد سطح دانش و آموزش والدین بر یادگیری و پیشرفت تحصیلی و سلامت روان دانش‌آموزان تأثیری به‌سزا دارد. علاوه بر این، غریبی و همکاران (۱۴۰۱) نتیجه گرفته‌اند آموزش والدین نقشی مؤثر بر اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان دارد.

هم‌سو با این پژوهش‌ها، نعیم و همکاران (۱۳۹۹) در یافته‌های پژوهش خود نشان دادند میانگین نمرات دانش‌آموزان با اختلال یادگیری خاص در اشتیاق به مدرسه به طور معنادار کمتر از گروه عادی است. هم‌سو با دیگر یافته‌ها، سید سرابی و عسگری (۱۳۹۷) نشان دادند اشتیاق تحصیلی سهم معنادار در رفتارهای خودناتوان‌ساز تحصیلی دارد. همچنین، سایی (۱۳۹۵) نشان داد انگیزش تحصیلی و اشتیاق به مدرسه دانش‌آموزان با اختلال‌های یادگیری خاص کمتر از دانش‌آموزان عادی است.

نتایج این پژوهش نیز نشان داد میانگین نمرات عملکرد تحصیلی در گروه آزمایش نسبت به پیش‌آزمون در پس‌آزمون افزایش داشته است و این تفاوت هم در مقایسه با پیش‌آزمون و هم در مقایسه با گروه کنترل معنادار بوده است؛ یعنی آموزش کارایی والدین توانسته است نمرات عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان را در مرحله پس‌آزمون افزایش دهد. همچنین، با توجه به نتایج در همه ابعاد عملکرد تحصیلی (ریاضی، فارسی، علوم)، بین گروه‌ها تفاوت معنادار بوده است. در بررسی نتایج آماری این پژوهش، نیز می‌توان گفت این نتایج با یافته‌های حاصل از پژوهش یادو و یادو (۲۰۲۴)، کوشوا و احمد (۲۰۲۴)، بانو و یوسف (۲۰۲۳) (Yadav & Yadav, 2024; Kushwaha & Ahmad, 2024; Bano & Yusuf, 2023)، سادات‌مدنی (۱۴۰۲)، جعفرنژاد و همکاران (۱۴۰۱)، نقش و همکاران (۱۴۰۱)، پویان‌راد (۱۳۹۸)، پرهون و همکاران (۱۳۹۸) و عیسی‌زادگان و همکاران (۱۳۹۳) هم‌خوانی دارد.

بنابراین، نتایج پژوهش یادو و یادو (۲۰۲۴) و کوشوا و احمد (۲۰۲۴) (Yadav & Yadav, 2024; Kushwaha & Ahmad, 2024) حاکی از آن است که مشارکت، آگاهی و باورهای والدین در پیشرفت تحصیلی و یادگیری فرزندان و دانش‌آموزان با اختلال یادگیری خاص تأثیر دارد. سادات‌مدنی (۱۴۰۲) در پژوهش خود نشان داد آموزش والدین بر تعامل والد - کودک، اضطراب و عملکرد تحصیلی و درگیری تحصیلی دانش‌آموزان با اختلال یادگیری خاص اثری معنادار دارد. هم‌سو با این نتایج، جعفرنژاد و همکاران (۱۴۰۱) در یافته‌های پژوهش خود نشان دادند مداخله‌های خانواده‌محور مبتنی بر آموزش رفتاری والدین در بهبود عملکرد تحصیلی کودکان مؤثر است. همچنین، نقش و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی نشان دادند هرچه دانش و نگرش والدین نسبت به فرزندان دارای

اختلال یادگیری خاص مثبت باشد، به همان اندازه سرزندگی تحصیلی، اشتیاق تحصیلی، درگیری تحصیلی و مشارکت تحصیلی آن‌ها بیشتر خواهد بود.

علاوه بر این، پویان‌راد (۱۳۹۸) نشان داد مداخلات روان‌شناختی می‌تواند عملکرد تحصیلی، رفتارهای اجتماعی و مولفه‌های آن‌ها را در دانش‌آموزان با شرایط دشوار دارای اختلالات یادگیری بهبود بخشد. ضمن اینکه پرهون و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی نشان دادند عملکرد دانش‌آموزان با اختلال یادگیری ویژه در نیمرخ شناختی به طرزی معنادار ضعیف‌تر از دانش‌آموزان با مشکل یادگیری است. افزون بر این، در مهارت‌های زبان‌شناختی نتایج حاکی از آن بود که دانش‌آموزان با اختلال یادگیری در زیرمقیاس تحلیل واجی نسبت به گروه دانش‌آموزان با مشکل یادگیری به طرزی معنادار عملکردی ضعیف‌تر داشتند. همچنین، در این پژوهش‌ها بر نقش امید و خوش‌بینی در پیش‌بینی عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان تأکید شده است (عیسی‌زادگان و همکاران، ۱۳۹۳).

در تبیین تأثیر آموزش کارایی والدین بر اشتیاق و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان با اختلال یادگیری خاص مهاجر افغانستانی، می‌توان گفت والدین در برنامه آموزش کارایی والدین یاد می‌گیرند رفتارهای نادرست خود را در ارتباط با یادگیری فرزند اصلاح کنند و همچنین، شیوه‌های فرزندپروری مؤثر را بیاموزند و در رابطه با مشکلات تحصیلی فرزندان حل مسئله را یاد بگیرند. با یادگیری حل مسئله، والدین یاد گرفتند انعطاف‌پذیری بیشتری داشته باشند و سعی کنند در مقابله با سختی‌ها مقاومت بیشتری داشته باشند. استفاده از تکنیک تحسین و تشویق و شکل‌دهی رفتار و یادگیری کمک کرد تا فرزندان اشتیاق بیشتری به یادگیری داشته باشند و برای رسیدن به هدف، بیشتر تلاش کنند و باور دانش‌آموزان در زمینه تحصیلی و امر یادگیری تغییر یابد و از این رو، یادگیری برای فرزندان مهم و جذاب باشد و نیز از لحاظ رفتاری آن‌ها مشتاق شدند تا تکالیف درسی خود را با دقت و توجه بیشتری انجام دهند و برای رسیدن به حد تسلط در یادگیری تلاش بیشتری داشته باشند.

همچنین، والدین در برنامه آموزش کارایی والدین یاد گرفتند در رشد هیجانی فرزندان و پرورش انعطاف‌پذیری و مهارت‌های کنار آمدن با مسائل درگیر شوند و یادگیری مهارت گوش دادن همدلانه موجب شد تا نسبت به فرزند، پذیرش بیشتری داشته باشند. همدلی صحیح موجب شد تا رفتارهای کلامی و غیرکلامی فرزند را بهتر درک و دریافت کنند و بازخوردهایی درست و مؤثر در ارتباط با رفتار فرزند داشته باشند. مهارت همدلی به آن‌ها نیز کمک کرد تا درک خود را به طرزی واضح به فرزند توضیح دهند. جرئت و جسارت و حل تعارض به فرزندان کمک کرد تا ارتباطات اجتماعی بهتری در مدرسه داشته باشند. والدینی که از کودک خود پشتیبانی می‌کنند و پیشنهاد‌های مناسبی ارائه می‌دهند، می‌توانند تجربیات بیشتر و مفیدتری در اختیار کودک خود قرار دهند. کودکان مبتلا به اختلال‌های یادگیری معمولاً از مدرسه و فعالیت‌های ساختارنایافته طرد می‌شوند. والدینی که می‌توانند از راه فعالیت‌های سازمان‌یافته، رفتار مناسب به شیوه‌ای آرام و با ایجاد یک فضای امن، از کودک خود پشتیبانی کنند، بهترین کمک را به فرزند خود می‌کنند؛ بنابراین، به نظر می‌رسد روش آموزش کارایی والدین با ایجاد تغییر در شیوه‌های یادگیری بین والدین و فرزندان، اصلاح رفتارهای نادرست والدین در حیطه کمک به آموزش و یادگیری فرزندان، آموزش شیوه‌های صحیح فرزندپروری، حل مسئله و افزایش انعطاف‌پذیری آن‌ها، یادگیری گوش دادن همدلانه، درک صحیح رفتارهای کلامی و غیرکلامی فرزندان، پذیرش زیاد و استفاده بیشتر از بازخوردهای تشویقی، به افزایش اشتیاق تحصیلی و بهبود عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان شرکت‌کننده در پژوهش منجر شده است.

اگرچه پژوهش با محدودیت‌هایی مواجه بود، از جمله اجرای پژوهش صرفاً در مدارس مخصوص اتباع در شهر اصفهان که تعمیم نتایج را با احتیاط مواجه می‌کند، نتایج این پژوهش می‌تواند برای مربیان و دست‌اندرکاران آموزش و پرورش و به ویژه کارکنان و مربیان مدارس مخصوص اتباع به منظور تصمیم‌گیری‌های کلان آموزشی و نیز برنامه‌ریزی آموزشی مفید باشد.

تشکر و قدردانی

همراهی و مساعدت والدین، دانش‌آموزان، مدیران مدارس اتباع و دیگر عزیزان موجب شد تا این پژوهش به سرانجام برسد؛ صمیمانه از ایشان تشکر و قدردانی می‌شود.

تعارض منافع

این مقاله برگرفته‌شده از رساله دکتری دانشگاه اصفهان است و نتایج پژوهش با منافع هیچ فرد، ارگان و سازمان دیگری در تعارض نیست.

منابع

- اسداللهی، س. م.، و تربتی، س. (۱۴۰۰). اثربخشی جلسات آموزش ذهن‌آگاهی به مادران دانش‌آموزان دارای SLD بر تاب‌آوری مادران و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان دارای اختلالات ویژه یادگیری. اولین کنگره ملی مشاوره توانبخشی ایران. <https://civilica.com/doc/1270017>
- پورعبدل، س.، صبحی قراملکی، ن.، آقاجانی، س.، و محسن‌پور، ز. (۱۳۹۳). مقایسه اشتیاق به مدرسه در دانش‌آموزان با و بدون اختلال یادگیری خاص. دومین کنفرانس ملی روان‌شناسی و علوم تربیتی. <https://civilica.com/doc/349213>
- پویان‌راد، پ. (۱۳۹۸). اثربخشی مداخلات روان‌شناختی بر بهبود رفتاری اجتماعی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان شرایط دشوار دارای اختلالات یادگیری خاص [پایان‌نامه منتشر نشده کارشناسی ارشد]. مؤسسه آموزش عالی غیردولتی ادیب مازندران.
- پرهون، ک.، علیزاده، ح.، حسن آبادی، ح. ر.، و دستجردی کاظمی، م. (۱۳۹۸). تمایز شناختی دانش‌آموزان با اختلال یادگیری ویژه و مشکل یادگیری: نقش حافظه کاری، سرعت پردازش و حل مسئله. تازه‌های علوم شناختی، ۲۱(۳)، ۱۸-۳۰. <http://icssjournal.ir/article-1-889-fa.html>
- جعفرنژاد، م.، غباری بناب، ب.، و باقری، ف. (۱۴۰۱). اثربخشی آموزش خانواده‌محور مبتنی بر مدیریت رفتاری والدین بر نشانه‌های بالینی و عملکرد تحصیلی کودکان واجد اختلال نقص توجه/بیش‌فعالی. کودکان استثنایی، ۲۲(۲)، ۴۵-۶۰. <https://sid.ir/paper/1060474/fa>
- رسولی فشمی، ع.، هاشمی، ت.، کیامرثی، آ.، و غفاری، ع. (۱۴۰۱). تعیین شاخص‌های روان‌سنجی و هنجاریابی آزمون هوش ماتریس‌های پیش‌رونده رنگی ریون کودکان در دانش‌آموزان ابتدایی. فصلنامه سلامت روان کودک، ۹(۱)، ۱۵۸-۱۷۵. <https://www.magiran.com/p2473314>

- رشنو، م.، پوردل، م.، و تنهادوست، ک. (۱۴۰۱). تعیین اثربخشی آموزش ایمن‌سازی در برابر استرس بر سرزندگی تحصیلی و اشتیاق تحصیلی دانش‌آموزان دچار استرس تحصیلی. *مطالعات ناتوانی*، ۱۲، ۱۷۴-۱۷۴. <https://sid.ir/paper/1124636/fa>
- رشوانلو، ف.، و گلی، ب. (۱۴۰۲). اثربخشی دوره‌های آموزش خانواده بر بهبود تعامل اجتماعی و تحصیلی والدین با کودکان ۷ تا ۱۱ سال. هفتمین همایش بین‌المللی روان‌شناسی مدرسه. <https://civilica.com/doc/1971941>
- رشیدی، ب.، فرامرزی، س.، رحمانی ملک آباد، م.، و سلطانی، م. (۱۴۰۰). ساخت، روایی‌سنجی و اعتباریابی چک‌لیست تشخیصی ناتوانی‌های یادگیری. *فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی*، ۱۲ (۴۶)، ۸۹-۱۱۲. <https://doi.org/10.22054/jem.2022.61804.2193>
- رضایی آشیانی، ا.، یارمحمدیان، ا.، و فرهادی، ه. (۱۳۹۸). اثربخشی آموزش مبتنی بر مهرورزی مادران بر مشکلات رفتاری کودکان پیش‌دبستانی دارای اختلالات یادگیری عصب‌روان‌شناختی/تحوّل. *پژوهش‌های شناختی رفتاری*، ۸ (۲)، ۱۷-۳۲. <https://doi.org/10.22108/cbs.2019.114936.1287>
- زلالی، ب.، و قربانی، ف. (۱۳۹۳). مقایسه انگیزش تحصیلی و اشتیاق به مدرسه در دانش‌آموزان با و بدون نارساخوانی. *فصلنامه ناتوانی‌های یادگیری*، ۳ (۴)، ۴۴-۵۸. https://jld.uma.ac.ir/article_188.html
- سادات‌مدنی، ف. (۱۴۰۲). بررسی تأثیر آموزش راهبردهای درگیری تحصیلی والدین بر تعامل والد - کودک، اضطراب، عملکرد تحصیلی و درگیری تحصیلی دانش‌آموزان با اختلال یادگیری خاص [پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه اصفهان]. گنج. <https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/2035a6c1ba7bb60babbd5f517c007984>
- سایری، ک. (۱۳۹۵). مقایسه انگیزش تحصیلی و اشتیاق به مدرسه در بین دانش‌آموزان با و بدون اختلال یادگیری [پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود]. گنج. <https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/a744a5722ef7e05f2dcc51b8224849c2>
- سلیمی، ج.، بارخدا، س. ج.، و عزیزی، ع. (۱۴۰۳). مدل ساختاری میزان سواد والدین با اشتیاق تحصیلی و ملال تحصیلی دانش‌آموزان دارای ناتوانی یادگیری. *راهبردهای شناختی در یادگیری*، ۱۲ (۲۲)، ۲۰۵-۲۲۱. <https://doi.org/10.22084/j.psychogy.2024.28663.2650>
- سید سرابی، م.، و عسگری، ش. (۱۳۹۷). بررسی پیش‌بینی رفتارهای خودناتوان‌ساز تحصیلی بر اساس اشتیاق تحصیلی تاب‌آوری و تحمل‌پریشانی دانش‌آموزان دختر. *پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری*، ۳ (۲۵)، ۱-۲۱. <http://ijndibs.com/article-1-245-fa.html>
- سید عباس‌زاده، م. م. (۱۳۸۲). بررسی رابطه هوش و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پایه سوم راهنمایی تحصیلی مدارس استعداد درخشان شهرستان اردبیل [پایان‌نامه منتشر نشده کارشناسی ارشد]. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان اردبیل.
- شمسی، ن. (۱۳۹۷). مقایسه تأثیر ترکیبی و مستقل آموزش کارایی والدین و برنامه مداخله‌ای کفایت اجتماعی بر عملکرد تحصیلی، شایستگی اجتماعی و نشانگان اختلال یادگیری غیرکلامی در دانش‌آموزان [پایان‌نامه منتشر نشده دکتری]. دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان).

- صفری، ه.، جناآبادی، ح.، سلم آبادی، م.، و عباسی، ا. (۱۳۹۴). پیش بینی اشتیاق تحصیلی بر اساس هوش معنوی و سرسختی روان‌شناختی. پژوهش راهبردهای آموزش در علوم پزشکی، ۸(۶)، ۷-۱۲. <http://edcbmj.ir/article-1-949-fa.html>
- عیسی زادگان، ع.، میکائیلی منبع، ف.، و مروئی میلان، ف. (۱۳۹۳). رابطه بین امید، خوش‌بینی و معنای تحصیل با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دوره پیش‌دانشگاهی. فصلنامه روان‌شناسی مدرسه و آموزشگاه، ۳(۲)، ۱۵۲-۱۳۷. <https://civilica.com/doc/1440720>
- غریبی، ف.، فضلی، س.، و غربی، ع. (۱۴۰۱). بررسی پیش‌بینی اشتیاق تحصیلی بر اساس عملکرد و تاب‌آوری در دانش‌آموزان دوره ابتدایی. نشریه علوم اجتماعی، ۱۹(۳)، ۲۳۹-۲۶۲. <https://doi.org/10.22067/social.2023.80317.1286>
- فاضلی، ح.، و شرف، م. ر. (۱۴۰۱). ظرفیت‌های مهاجران افغانستانی در پیوند ایران و افغانستان. ماهنامه جامعه‌شناسی سیاسی ایران، ۵(۲)، ۷۳-۹۷. <https://doi.org/10.30510/psi.2022.302338.2224>
- فرامرزی، س.، زارع، ح.، و فتوت، ا. (۱۳۹۵). اثربخشی برنامه آموزشی مبتنی بر نظریه گاردنر بر عملکرد هوش‌های چندگانه دانش‌آموزان. فصلنامه روانشناسی تربیتی، ۱۱(۳۶)، ۱۵۱-۱۷۱. https://jep.atu.ac.ir/article_1594.html
- گنجی، م. (۱۳۹۲). روان‌شناسی کودکان استثنایی بر اساس DSM-5. انتشارات ساوالان.
- مقتدایی، م.، فرامرزی، س.، عابدی، ا.، و قمرانی، ا. (۱۳۹۹). تدوین برنامه فرزندپروری مبتنی بر تجارب زیسته مادران دارای فرزند با اختلال یادگیری خاص (SLD) و ارزیابی اثربخشی آن بر استرس فرزندپروری و هیجان‌های تحصیلی کودکان. روان‌شناسی افراد استثنایی، ۱۰(۳)، ۳۳-۵۴. <https://doi.org/10.22054/jpe.2020.44418.2026>
- میرزایی، ح. (۱۳۹۷). بررسی انطباق تحصیلی مهاجران افغانستانی در ایران. پژوهش‌نامه مددکار اجتماعی، ۴(۱۱)، ۴۳-۸۴. <https://doi.org/10.22054/rjsw.2017.9650>
- میلانی، ش. (۱۴۰۲). بررسی تأثیرات والدین بر پیشرفت تحصیلی و یادگیری دانش‌آموزان. نهمین همایش ملی، مطالعات و تحقیقات نوین در حوزه علوم تربیتی و روان‌شناسی و مشاوره ایران. <https://civilica.com/doc/1843269>
- نعیم، م.، شریف، ع.، رستم اوغلو، ز.، و دیدار، ف. (۱۳۹۹). مقایسه نارسایی هیجانی، خودآگاهی شناختی و اشتیاق به مدرسه در دانش‌آموزان با و بدون اختلال یادگیری. ناتوانی‌های یادگیری، ۹(۴)، ۱۱۴-۱۳۲. <https://doi.org/10.22098/jld.2020.957>
- نقش، ز.، رضائی خمسی، ز.، و وکیلی، س. (۱۴۰۱). بررسی نقش واسطه‌های مشارکت والدین در رابطه بین شرم از داشتن فرزند با اختلال یادگیری و عملکرد دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری. روان‌شناسی افراد استثنایی، ۱۲(۶۴)، ۱-۲۲. <https://doi.org/10.22054/jpe.2022.65169.2401>

References

- Amini, Z. (2022). A cognitive-behavioral group intervention for Afghan immigrant students living in Iran. Ninth International Conference on Health, Treatment and Health Promotion. <https://civilica.com/doc/2021483>

- Adesokan, A. (2023). Emotional Intelligence and Academic Performance of Students with Learning Disability. *International Journal of Academic Multidisciplinary Research (IJAMR)*, 6(9), 149-154. <https://www.researchgate.net/profile/Adedayo-Adesokan-2/publication/369272923>
- Alrashidi, O., Phan, H. P., & Ngu, B. H. (2016). Academic engagement: an overview of its definitions, dimensions, and major conceptualisations. *International Education Studies*, 9(12), 41-52. <http://dx.doi.org/10.5539/ies.v9n12p41>
- Alimatu, I. C., Alhassan, M., & Sadik, A. A. (2024). Exploring the Effects of Parental Engagement on Special Needs Students' Learning within Tamale Metropolis Inclusive Schools. *American Journal of Multidisciplinary Research & Development (AJMRD)*, 6(11), 01-10. <https://B2n.ir/rn7912>
- Asadollahi, S. M., & Torbati, S. (2021). *The effectiveness of mindfulness training sessions for mothers of students with specific learning disabilities on mothers' resilience and academic engagement of students with special learning disabilities*. Presented at the First National Congress of Rehabilitation. Counseling. <https://civilica.com/doc/1270017> [In Persian].
- Bano, S., & Yusuf, S. (2023). Role of Learning Disabilities in Academic Performance among High School Students: Significance of Demographic Variables. *Journal of Professional & Applied Psychology*, 4(3), 333-341. <https://doi.org/10.52053/jpap.v4i3.193>
- Bariroh, S. (2018). The Influence of Parents' Involvement on Children with Special Needs' Motivation and Learning Achievement. *International Education Studies*, 11(4), 96-114. <https://doi.org/10.5539/ies.v11n4p96>
- Chieffo, D. P. R., Arcangeli, V., Moriconi, F., Marfoli, A., Lino, F., Vannuccini, S & Mercuri, E. M. (2023). Specific learning disorders (SLD) and behavior impairment: comorbidity or specific profile?. *Children*, 10(8). <https://doi.org/10.3390/children10081356>
- Famararzi, S., Zare, H., & Fatout, A. (2016). The effectiveness of an educational program based on Gardner's theory on the performance of students' multiple intelligences. *Educational Psychology Quarterly*, 11(36), 151-171. https://jep.atu.ac.ir/article_1594.html [In Persian].
- Fazeli, H. I., & Sharaf, M. (2022). The capacities of Afghan immigrants in the connection between Iran and Afghanistan. *Political Sociology Research*, 5(2), 73-97. <https://doi.org/10.30510/psi.2022.302338.2224> [In Persian].
- Finn, J. D., & Rock, D. A. (1997). Academic success among students at risk for school failure. *Journal of Applied Psychology*, 82(2), 221. <https://doi.org/10.1037/0021-9010.82.2.221>
- Ganji, M. (2013). *Psychology of Exceptional Children Based on DSM-5*. Savalan Publications. [In Persian].
- Gharibi, F., Fazli, S., & hh rr bh, A. (2022). Predoooo of Aaademcc Enthussssm bddddd on aamlss's Prr formanee nnd Academic Resilience among Primary School Students. *Ferdowsi University of Mashhad Journal of Social Sciences*, 19(3), 262-239. <https://doi.org/10.22067/social.2023.80317.1286> [In Persian].
- Gordon, T. (2019). *Parent effectiveness training: The proven program for raising responsible children*. Harmony Books.
- Guo, L., & Keles, S. (2024). A systematic review of studies with parent-involved interventions for children with specific learning disabilities. *European Journal of Special Needs Education*, 1-18. <https://doi.org/10.1080/08856257.2024.2421112>
- Isazadegan, A., Micaeli, F., & Meroei Milan, F. (2014). The relationship between hope, optimism and meaning of education with academic performance in high school students. *Journal of School Psychology*, 3(2), 137-152. <https://civilica.com/doc/1440720> [In Persian].

- Jafarnezhad, M., Ghobari Bonab, B., & Bagheri, F. (2022). Effectiveness of Family-Oriented Training Program Based on Parents' Behavioral Management on The Clinical Symptoms and School Performance of Children with Attention Deficit Hyperactivity Disorder. *Journal of Exceptional Children*, 22(2), 45-60. <http://joec.ir/article-1-1472-fa.html> [In Persian].
- Jeynes, W. H. (2005). A meta-analysis of the relation of parental involvement to urban elementary school student academic achievement. *Urban Education*, 40(3), 237-269. <https://doi.org/10.1177/0042085905274540>
- Kang, S. K., & Kim, H. J. (2013). Effects of parent effectiveness training program on family communication and flexibility of Korean parents. *Asian Social Work and Policy Review*, 7(3), 213-227. <https://doi.org/10.1111/aswp.12019>
- Kushwaha, R. K., & Ahmad, S. (2024). Parental Influence on the Academic Performance of Children With Mild Intellectual Disability. *US-China Education Review*, 14(5), 319-328. <https://davidpublisher.com/Public/uploads/Contribute/66592769aacad.pdf>
- Milani, S. (2023). *The Influence of Parents on Students' Academic Achievement and Learning*. Ninth National Conference on Modern Studies and Research in the Educational Sciences, Psychology, and Counseling in Iran, Tehran. <https://civilica.com/doc/1843269> [In Persian].
- Mirzaei, H. (2018). An Investigation of the Educational Integration of Afghan Immigrants in Iran. *Journal of Social Work Research*, 4(11), 43-84. <https://doi.org/10.22054/rjsw.2017.9650> [In Persian].
- Moghtadaie, M., Faramarzi, S., Ghamarani, A., & Abedi, A. (2020). Development of a parenting program based on the experiences of mothers of children with specific learning disorder (SLD) and assessment of its effect on parenting stress and children's academic emotions. *Psychology of Exceptional Individuals*, 10(38), 33-54. <https://doi.org/10.22054/jpe.2020.44418.2026> [In Persian].
- Naeim, M., Rezaei Sharif, A. and Didar, F. (2020). A comparative analysis of alexithymia, cognitive self-consciousness, and enthusiasm to school in students with and without specific learning disorders. *Journal of Learning Disabilities*, 9(4), 114-132. <https://doi.org/10.22098/jld.2020.957> [In Persian].
- Naghsh, Z., Ramezani Khamsi, Z., & Vakili, S. (2022). The mediating role of parent involvement in relationship between Shame of having a child with learning disability and Academic Performance in Students with learning disabilities. *Psychology of Exceptional Individuals*, 12(46), 1-22. <https://doi.org/10.22054/jpe.2022.65169.2401> [In Persian].
- Nejatifar, S., Ghasemi, M. R., Sarami, P., & Abedi, A. (2023). Effectiveness of Intervention Based on Academic Buoyancy on Academic Burnout and Academic Engagement of Students with Reading Learning Disorder. *Health Nexus*, 1(2), 28-36. <https://doi.org/10.61838/kman.hn.1.2.4>
- Palardy, G., Rumberger, R., & Butler, T. (2015). The effect of high school socioeconomic, racial, and linguistic segregation on academic performance and school behaviors. *Teachers College Record*, 117(12), 1-52. <https://doi.org/10.1177/01614681151170120>
- Parhoon, K., Alizadeh, H., Hassanabadi, H. R., & Kazemi, M. D. (2019). Cognitive distinction of students with specific learning disorder versus students with learning problem: The roles of working memory, processing speed and problem solving. *Advances in Cognitive Sciences*, 21(3), 18-30. <http://icssjournal.ir/article-1-889-fa.html> [In Persian].
- Pekrun, R., Lichtenfeld, S., Marsh, H. W., Murayama, K., & Goetz, T. (2017). Achievement emotions and academic performance: Longitudinal models of reciprocal effects. *Child Development*, 88(5), 1653-1670. <https://doi.org/10.1111/cdev.12704>

- Pourabdel, S., Sobhi Gharamaleki, N., Aghajani, S., & Mohsenpour, Z. (2014). *Comparison of school engagement in students with and without specific learning disabilities*. Presented at the Second National Conference on Psychology and Behavioral Sciences. <https://civilica.com/doc/349213> [In Persian].
- Pouyan-Rad, P. (2019). *The effectiveness of psychological interventions on improving social behavior and academic performance of students with specific learning disabilities in difficult situations* [Unpublished Master's thesis]. Adib Mazandaran Non-Governmental Higher Education Institute.[In Persian]
- Rashidi, A., Faramarzi, S., Rahmani Malekabad, M., & Soltani, M. (2021). Construction and Validation of Learning Disabilities Diagnostic Checklist. *Quarterly of Educational Measurement*, 12(46), 89-112. <https://doi.org/10.22054/jem.2022.61804.2193> [In Persian].
- Reshnoo, M., Pourdel, M., & Tanhadoost, K. (2022). The Effectiveness of Stress Immunization Training on Academic Vitality and Academic Enthusiasm of Students With Academic Stress. *Middle Eastern Journal of Disability Studies*, 12, 174-174. <http://jdisabilstud.org/article-1-2578-fa.html> [In Persian].
- Rasouli Foshtami, A., Hashemi, T., Kiamarsi, A., & Ghaffari, A. (2022). Determination of Psychometric Indicators and nnnrrrrdooooo of Iniiii i nnce Tttt of Chdddn's Raven Coordd Progrsssv e aa rrees nn Eeēnenrrrry cchool Students. *J Child Ment Health*, 9(1), 158-175. <http://childmentalhealth.ir/article-1-1215-fa.html> [In Persian].
- Rashvanloo, F., & Goli, B. (2013). *The effectiveness of family education courses on improving parents' social and academic interaction with children aged 7 to 11*. 7th International Conference on School Psychology. <https://civilica.com/doc/1971941> [In Persian].
- Rezaei Oshyani, I., Yarmohammadian, A., & rrr hdd, .. (2018). The Efficvvnss of oo hrrs' Compsssoo oouused Training on Behavioral problems in Theirs Preschool children with Neuropsychological/Developmental Learning Disabilities. *Research in Cognitive and Behavioral Sciences*, 8(2), 17-32. <https://doi.org/10.22108/cbs.2019.114936.1287> [In Persian].
- Sadat-Madani, F. (2013). *Investigating the effect of teaching parents' educational engagement strategies on parent-child interaction, anxiety, academic performance, and academic engagement of students with specific learning disabilities* [Master's thesis, University of Isfahan]. Ganj. <https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/2035a6c1ba7bb60babbd5f517c007984> [In Persian].
- Safari, H., Jenaabadi, H., Salmabadi, M., & Abasi, A. (2016). Prediction of Academic Aspiration based on Spiritual Intelligence and Tenacity. *Education Strategy in Medical Sciences*, 8(6), 7-12. <http://edcbmj.ir/article-1-949-fa.html> [In Persian].
- Salimi, J., Barkhoda, S. J., & Azizi, A. (2024). The Structural Model of Parents' Literacy Level with Academic Enthusiasm and Academic Boredom of Students with Learning Disabilities. *Biquarterly Journal of Cognitive Strategies in Learning*, 12(22), 205-221. <https://doi.org/10.22084/j.psychogy.2024.28663.2650> [In Persian].
- Sayeri, K. (2016). *Comparing academic motivation and enthusiasm for school among students with and without learning disabilities* [Master's thesis, Islamic Azad University, Shahrood Branch]. Ganj. <https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/a744a5722ef7e05f2dcc51b8224849c2> [In Persian].
- Scaria, L. M., Bhaskaran, D., & George, B. (2023). Prevalence of specific learning disorders (SLD) among children in India: A systematic review and meta-analysis. *Indian Journal of Psychological Medicine*, 45(3), 213-219. <https://doi.org/10.1177/02537176221100128>
- Seddighi, H., Naseh, M., Rafieifar, M., & Ilea, P. (2024). Education of Afghan refugee children in Iran: A structured review of policies. *Children & Society*, 38(2), 712-726. <https://doi.org/10.1111/chso.12620>
- Seyed Abbaszadeh, M. (2003). *Investigating the relationship between intelligence and academic progress of third grade students of the Educational Guidance School for Talented Students in Ardabil City* [Unpublished Master's thesis]. Ardabil Province Management and Planning Organization. [In Persian].

- Seyed Sarabi, M., & Asgari, Sh. (2018). Predicting Self-Handicapping Academic Behaviors Based on Academic Engagement, Resilience, and Distress Tolerance in Female Students. *Advances in Behavioral Sciences*, 3(25), 121-211. <http://ijndibs.com/article-1-245-fa.html> [In Persian].
- Shah, H. R., Sagar, J. K. V., Somaiya, M. P., & Nagpal, J. K. (2019). Clinical practice guidelines on assessment and management of specific learning disorders. *Indian Journal of Psychiatry*, 61(Suppl 2), 211-225. <https://journals.lww.com/indianjpsychiatry/toc/2019/61002>
- Shamsi, N. (2018). *Comparing the combined and independent effects of parent efficacy training and social competence intervention program on academic performance, social competence, and nonverbal learning disorder symptoms in students* [Unpublished PhD thesis]. Islamic Azad University, Isfahan Branch (Khorasgan). [In Persian].
- nnnnn ayr, R., ee nñrr, A., Weideinger, A. F., & Wirthwein, L. (2014). *Academic achievement*. Oxford University Press.
- Trudgett, M., Page, S., Bodkin-Andrews, G., Franklin, C., & Whittaker, A. (2017). Another brick in the wall? : parent perceptions of school educational experiences of Indigenous Australian children. In M. Walter, K. L. Martin, & G. Bodkin-Andrews (Eds.), *Indigenous Children Growing up Strong: A Longitudinal Study of Aboriginal and Torres Strait Islander Families* (pp. 233-258). Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1057/978-1-137-53435-4_11
- Werang, B. R., Agung, A. A. G., Jampel, I. N., Gading, I. K., Jim, E. L., Asaloei, S. I., & Sianturi, M. (2024). Exploring the simultaneous impact of parental support, school environment, teacher morale, and student learning motivation on student academic performance. *International Journal of Religion*, 5(2), 510-520. <https://doi.org/10.61707/125w8p12>
- Yadav, M., & Yadav, M. B. (2024). The Impact of Parental Involvement and Awareness on the Academic Progress of Students with Learning Disabilities: Case Studies in Ranchi District. *BSSS Journal of Education*, 8(1), 92-108. <https://doi.org/10.51767/je1307>
- Yang, D., Chen, P., Wang, K., Li, Z., Zhang, C., & Huang, R. (2023). Parental involvement and student engagement: a review of the literature. *Sustainability*, 15(7). <https://doi.org/10.3390/su15075859>
- Ybañez, Y., Ponce, J., Recaña, J., Cañete, J. J., Opingo, K. M., & Mangubat, R. (2024). Parental Engagement in Supporting Children with Learning Difficulties. *British Journal of Teacher Education and Pedagogy*, 3(2), 26-37. <https://doi.org/10.32996/bjtep>
- Zulalie, B., & Ghorbani, F. (2014). Comparison of academic motivation and school engagement in students with and without dyslexia. *Journal of Learning Disabilities*, 3(4), 44-58. https://jld.uma.ac.ir/article_188.html [In Persian].
- Zyngier, D. (2008). (Re) conceptualising student engagement: Doing education not doing time. *Teaching and Teacher Education*, 24(7), 1765-1776. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2007.09.004>

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی